

ANGREB AF SKADEGØRERE I VINTERSÆD, VÅRSÆD, ALM. RAJGRÆS OG MAJS I REGISTRERINGSNETTET I UGE 24

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se 'EU-kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne'

Evt. svampebekæmpelse i hvede skal nu afsluttes. Træf beslutning om evt. bladlusbekæmpelse nu.

9. registrering i vintersæd 11.-12. juni 2018.

Vi beklager, at der stadig er en række tekniske fejl og mangler i præsentationen af data fra registreringsnettet. Teknikerne arbejder fortsat på at rette fejlene.

Indtil vækststadie 32 (2 knæ udviklet) bedømmes svampeangrebene i registreringsnettet i korn på hele planten. Fra og med vækststadium 32 bedømmes ikke på hele planten, men kun på de 3 øverste fuldt udviklede blade.

VINTERHVEDE

Evt. svampebekæmpelse i hvede anbefales afsluttet senest i vækststadium 71 (kerneindhold vandagtigt, de første kerner har nået halv størrelse). Det gennemsnitlige vækststadie er nu 71, mens de længst udviklede marker er omkring vækststadium 73-75. Hvedens udvikling er

omkring 2 uger længere fremme end normalt. En evt. smitte med Septoria som følge af nedbøren i denne uge vil vise sig om ca. 3 uger, hvor hveden vil være meget fremskreden i udviklingen. Der kan således på nuværende tidspunkt kun være aktuel at bekæmpe evt. gulrust og brunrust. Hvedebladplet vurderes i pløjede marker kun at være et problem relativ få steder. Bekæmpelse af hvedebladplet er aktuel ved over 50 procent angrebne planter til og med vækststadium 71.

Gulrust: Der findes fortsat mest gulrust i Kalmar, hvor der i registreringsnettet denne uge er fundet gulrust i ca. 45 procent af de ubehandlede marker (0,1 – 100 procent angrebne planter). Næstmest er fundet i Benchmark og Creator, hvor der denne uge er fundet angreb i ca. 25-30 procent af de ubehandlede marker (0,01-10,0 procent angrebne planter). Derudover er der fundet svage angreb af gulrust i 4 ubehandlede marker med Sheriff (0,01-5,0 procent angrebne planter), i 2 ubehandlede marker med KWS Lili (0,01 - 1,0 procent angrebne planter) og 2 ubehandlede marker med Elixer (0,01-1,0 procent angrebne planter). Der også er fundet angreb i en enkelt mark med Torp (1,0 procent angrebne planter) og Graham (5 procent angrebne planter).

Fra praksis er også meldt om flest gulrustfund i Kalmar efterfulgt af Benchmark. Mht. tidligere fund af gulrust henvises til kommentaren i de forløbne uger.

Brunrust: Der er fundet brunrust i ca. 10 procent af de ubehandlede observationer (0,01 til 100 procent angrebne planter) og i flere sorter og mest i KWS Lili og Pistoria. Der er udløst bekæmpelse i 5 procent af de ubehandlede marker med de to sorter. Bekæmpelse anbefales ved 25 procent angrebne planter til og med vækststadium 71.

Se også [Betydningen af sene angreb af brunrust i hvede](#).

Vær opmærksom på midlernes sprøjtefrister, hvor f.eks. Bell/Prosaro og Viverda senest må anvendes i vækststadium 69 hhv. 71.

Bladlus: Det varme vejr har fremmet bladlus, og der er fundet bladlus i ca. 70 procent af markerne med op til 100 procent angrebne strå. Bekæmpelse anbefales frem til vækststadium 73 (tidlig mælkeodent stadiet) ved 40 procent angrebne strå eller ved 25 procent angrebne strå, såfremt der samtidig er behov for svampebekæmpelse. Evt. bekæmpelse af bladlus er aktuel frem til vækststadium 75 (kerneindhold mælket og let grynet) ved 100 procent angrebne strå. Der er i denne uge udløst bekæmpelse i ca. 10 procent af markerne. Træf beslutning om evt. bekæmpelse nu.

Der er i år også flere kornbladbillelarver i vinterhvede end normalt.

Anvend til bladlusbekæmpelse 0,1 kg Karate, 0,05 kg Kaiso Sorbie, 0,05-0,1 l Mavrik Vita eller 0,125 l Fastac. 0,05 – 1,0 kg Pirimor kan også anvendes, men midlet er pt. udsolgt nogle steder.

Bedømmelsen i den kommende uge er sidste bedømmelse i hvede i år.

RUG

Rugen er nu så fremskreden i udviklingen, at bekæmpelse ikke længere er aktuel. Der er fundet brunrust i ca. 45 procent af observationerne mod i ca. 20 procent af observationerne i den forløbne uge. Sene angreb er ikke særlig tabsvoldende.

Der skal nu ikke foretages flere bedømmelser i rug. Vi takker for indberetningerne.

VÅRBYG

Svampesygdomme: Bygrust og bygbladplet er mest udbredt og har bredt sig i den forløbne uge. Der er denne uge udløst bekæmpelse mod bygrust i ca. 10 procent af de ubehandlede observationer og mod bygbladplet i 2 procent af observationerne. Begge svampesygdomme er fundet i alle sorter og med op til 100 procent angrebne planter. Mest bygbladplet findes i Laurikka og Crossway og mindst findes i KWS Irina.

Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter ved over 10 procent angrebne planter frem til vækststadium 65 (blomstring).

Bygbladplet bekæmpes ved over 25 procent angrebne planter frem til vækststadium 65 (blomstring).

Skoldplet er kun registreret i 7 procent af observationerne og med op til 10 procent angrebne planter.

Bekæmpelse: Til svampebekæmpelse i vårbyg omkring skridning er tidligere anbefalet 0,3 l Propulse + 0,25 l Comet Pro/Orius. Det vedvarende tørre vejr har dog medført, at mange marker er tørkestressede. I meget tørkestressede marker kan der, såfremt kun bygrust er et problem, anvendes billigere løsninger f.eks. 0,3 - 0,4 l Orius. Er der samtidig bygbladplet tilsættes Comet Pro og der anvendes 0,2 l Orius + 0,2 l Comet Pro.

Det er ikke muligt at vurdere risikoen for evt. angreb af *Ramularia*, som Propulse har bedst effekt imod. Der er pt. kun lidt *Ramularia* i vinterbyggen og pt. ikke angreb af betydning i vårbyg.

Vækststadium: Det gennemsnitlige vækststadium er vækststadium 58 (næsten gennemskredet), mens de længst udviklede marker er afblomstrede.

Skadedyr: Der er fortsat mange bladlus i mange marker. Hvis der udføres en bladlusbekæmpelse i registreringsnettet udgår bladlusbedømmelserne fremover, og der bedømmes kun svampesygdomme. Bladlusangrebene kan derfor blive undervurderet.

Bekæmpelse anbefales frem til vækststadium 73 (tidlig mælkemodent stadie) ved 40 procent angrebne strå eller ved 25 procent angrebne strå, såfremt der samtidig er behov for svampebekæmpelse. Evt. bekæmpelse af bladlus er aktuel frem til vækststadium 75 (kerneindhold mælket og let grynet) ved 100 procent angrebne strå. Træf beslutning om evt. bekæmpelse nu.

Fra Sverige angives, at der pt. findes færrest bladlus i de mest tørkestressede vårbygmarker.

Kornbladbillelarver er også meget udbredte i flere marker og bekæmpes ved 0,5-1,0 larve pr. aksbærende strå indtil omkring begyndende skridning.

Pirimor giver god dampeffekt og gør det lettere at få god effekt mod bladlus i bunden af afgrøden. Pirimor er dog pt. udsolgt nogle steder. Anvend ved både bladlus og kornbladbillelarver 0,05 kg Pirimor blandet med 0,125 l Fastac, 0,1 kg Karate eller 0,05 kg Kaiso Sorbie. Uden tilsætning af Pirimor kan anvendes 0,15 kg Karate, 0,075 kg Kaiso Sorbie, 0,1 l Mavrik Vita eller 0,15 l Fastac. Mavrik Vita har ikke kornbladbiller på etiketten, men vurderes at have acceptabel effekt, såfremt der ikke er meget kraftige angreb.

Udfør bladlusbekæmpelse før der opstår store kolonier med bladlus i bunden af afgrøden, da dette gør bekæmpelse vanskelig. Anvend godt med vand og omkring 200 l ved sprøjtning på tørre blade.

Billede 1. Bladlus på vårbygstængel fotograferet 7. juni 2018 af Kenneth Svensson, VKST.

Billede 2. To larver af mariehøns samt en enkelt puppe i vårbygmark fotograferet 11. juni 2018 af Lene Mathiasen, Agrovi. Både de voksne og larverne af mariehøns ernærer sig udelukkende af bladlus. En voksen mariehøne æder mindst 20-40 bladlus om dagen. Larverne æder hver 200 til 600 bladlus i løbet af deres udvikling.

Billede 3. Voksne mariehøns i vårbygmark fotograferet 11. juni 2018 af Lene Mathiasen, Agrovi.

Billede 4. Larve af svirreflue på vårbygblad fotograferet 11. juni 2018. Larverne lever udelukkende af bladlus, og hver larve æder mellem 150 og 900 bladlus i løbet af deres udviklingstid.

HAVRE

Svampesygdomme: Der er fundet meldug i knap 20 procent af observationerne, og der er i denne uge udløst bekæmpelse i 3 procent af de ubehandlede observationer. Havrebladplet forekommer også i enkelte marker. Meldug bekæmpes i vækststadium 51-65 ved over 75 procent angrebne planter. Hvis kun meldug er et problem kan f.eks. anvendes Orius (sprøjtefrist vækststadium 69) til bekæmpelse. Ved meget bygbladplet kan tilsættes Comet Pro (sprøjtefrist vækststadium 59) eller anvendes Propulse (sprøjtefrist vækststadium 61).

Det gennemsnitlige vækststadium er vækststadium 57 (under skridning), mens de længst udviklede marker er begyndt at blomstre.

Skadedyr: Se vårbyg.

I havre foretages kun et begrænset antal registreringer.

Se yderligere data på linkene herunder:

- [Vinterhvede](#)
- [Rug](#)
- [Vårbyg](#)
- [Havre](#)

ALM. RAJGRÆS

Der er fundet angreb af kronrust i ca. 50 procent af markerne med overvejende svage angreb. Der er ikke fundet sortrust.

De fleste marker er nu så langt fremme i udviklingen, at kun evt. sortrust kan udløse en sen bekæmpelse.

Dette var sidste registrering i rajgræs i år. Evt. fund af sortrust ønskes dog fortsat indberettet. Vi takker for indberetningerne.

SE YDERLIGERE DATA PÅ LINKET HERUNDER:

- Alm. rajgræs

MAJS

De første registreringer af majshalvmøl i feromonfælder er foretaget. Der er udstationeret fælder på 20 lokaliteter. Der er allerede fanget majshalvmøl i flere marker og op til 73 ved Løgumkloster. Sammenhængen mellem fangster i fælderne og angreb i marken er desværre ikke kendt. Fælderne er sat op, fordi majshalvmøl er et nyt skadedyr i Danmark, og udbredelsen ønskes derfor fulgt.

Fra Tyskland angives, at bekæmpelse skal udføres, når flyvningen topper, og de første larver borer sig ind i stænglerne, men det angives, at tidspunktet ikke er så let at fastlægge. Æggene klækker ca. 10 dage efter, at de er lagt. Kun Steward er godkendt til bekæmpelse, og bekæmpelse er ikke hidtil skønnet nødvendig i Danmark.

Se yderligere data på linket herunder:

- Majshalvmøl

Billede 5. Majshalvmøl i feromonfælde fotograferet 12. juni 2018 af Anne Ladegaard, Lemvigegnens Landboforening.

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.